VERA MEEWIS: "BRENG HET BESTE VAN REGULIER EN SPECIAAL ONDERWIJS SAMEN"

Posted on 15 mei 2025 by Marjolein

De inzet van beleidsmedewerker Vera Meewis: “Het onderwijssysteem moet flexibeler worden, zodat ieder kind op de eigen manier kan groeien en talenten kan ontdekken.”

Categories: Interview, Jeugd, Onderwijs

Tags: Beleidsmedewerker aan het woord, Inclusief onderwijs, Onderwijs en zorg

Wat speelt er op dit moment rondom inclusief onderwijs?

In 2023 heeft de landelijke overheid de koers richting inclusief onderwijs ingezet. Het ministerie van Onderwijs (OCW) en het ministerie van Volksgezondheid (VWS) hebben een beleidskader gepresenteerd. Dit kader beschrijft wat inclusief onderwijs inhoudt, hoe een inclusieve leeromgeving eruitziet en wat de kenmerken van een inclusieve school zijn.

Ik maak deel uit van de werkgroep inclusief onderwijs, waar beide ministeries samenwerken met de sectorraden in het onderwijs en de Vereniging Nederlandse Gemeente (VNG) om het beleid verder vorm te geven. Inclusie gaat over heel veel tegelijk. Deze praatplaat uit de Werkagenda route naar inclusief onderwijs 2035 laat dat goed zien.

"Het huidige onderwijs is niet ingericht op kansengelijkheid of op de nieuwsgierigheid van kinderen, maar op het afkrijgen van de leerstof."

Wat is het grootste knelpunt rond inclusief onderwijs?

Het huidige onderwijssysteem is niet ingericht op kansengelijkheid of op de nieuwsgierigheid van kinderen. Het is vooral gericht op het behalen van diploma's. Iedereen moet dezelfde leerstof beheersen om een diploma te halen. Maar we zijn niet gelijk. Zelf ben ik autistisch. Dat betekent voor mij dat ik soms (onverwacht) overprikkeld raak en ik niet iedere dag even veel energie heb. Doordat ik parttime en thuis werk, kan ik dit ondervangen. Dit soort aanpassingen moet ook normaal zijn voor kinderen.

Kinderen die, net als ikzelf, niet 'gemiddeld' zijn, komen vaak in de knel. Dit zien we terug in het groeiende aantal 'thuiszitters', kinderen die uitgesloten worden van onderwijs en ontwikkeling. Dat maakt me verdrietig en strijdvaardig. Het hele systeem moet veranderen. **Onderwijs moet flexibeler worden**, zodat elk kind op de eigen manier kan groeien en talenten kan ontdekken.

"Ieder jaar zijn er meer 'thuiszitters'. Dat maakt me verdrietig en strijdvaardig."

Hoe zit het met speciaal onderwijs?

In de politieke discussie over inclusief onderwijs zie ik vaak een tegenstelling tussen voor- en tegenstanders van speciaal onderwijs. Inderdaad, in het speciaal onderwijs is er meer ruimte om het onderwijs af te stemmen op de leerling, en is ondersteuning beschikbaar. Maar dit systeem is ook sterk geworteld in de Nederlandse geschiedenis, waar kinderen met een beperking erg vanuit zorg worden benaderd. Dit leidt er soms toe dat kinderen te laag worden ingeschat en dat er onvoldoende aandacht is voor de persoon achter de beperking.

Voor sommige jongeren is speciaal onderwijs een zegen, voor anderen een belemmering. Polarisatie – het kiezen voor of tegen speciaal onderwijs – helpt ons niet verder. Daarom pleiten we bij Ieder(in) voor **een nieuw, inclusief systeem, waarin het beste van regulier en speciaal onderwijs wordt gecombineerd**. Met veel meer aandacht voor de hele leerling.

Waar zie je kansen?

Het VN-comité benadrukte in haar rapport over Nederland dat de overheid grote stappen moet zetten richting inclusief onderwijs, omdat de scheiding tussen kinderen met en zonder beperking in strijd is met het VN-verdrag Handicap. Er liggen kansen in de creatievere samenwerking van onderwijsbesturen. Zij kunnen een motor zijn voor onderwijsvernieuwing. **Door meer mengvormen te creëren tussen regulier en speciaal onderwijs**. Werk dan meteen samen met zorginstellingen. Want er zijn kinderen die nu alleen maar zorg krijgen, en geen onderwijs, binnen een (medisch) kinderdagcentrum.

"Laat kinderen elkaar op school ontmoeten. Inclusie betekent het erkennen en waarderen van verschillen, en dat komt uiteindelijk iedereen ten goede."

Als jij het kon bepalen, wat zou jij dan veranderen?

Voor mij draait inclusie om gelijkwaardigheid. Helaas ontbreekt dit besef nog vaak, zowel in de samenleving als in het onderwijs. Er is veel onwetendheid over leven met een beperking, waardoor jongeren zich óf moeten aanpassen óf moeten strijden om erbij te horen. Laten we in de hele samenleving accepteren dat handicap een onderdeel is van menselijke diversiteit.

Scholen zouden kinderen moeten accepteren zoals ze zijn en hen de ondersteuning bieden die ze nodig hebben. Het is vreemd dat scholen nu mogen kiezen welk kind ze wel of niet aannemen. En dat ze kinderen doorverwijzen naar andere instanties wanneer ze zich 'handelingsverlegen' voelen. Dit zou juist het startpunt moeten zijn voor gezamenlijk leren, samen met ouders.

Ik zou inzetten op inclusieve kindcentra. Beginnen op jonge leeftijd. Organiseer kinderopvang en onderwijs bij elkaar op school, en voeg hier expertise uit de zorg aan toe. Haal de schotten in financiering weg tussen opvang, onderwijs en zorg, zodat professionals als team op school met elkaar kunnen samenwerken. En ouders niet langer tussen loketten verstrikt raken in een discussie over geldpotjes. Laten we mensen en middelen samenvoegen om kinderen een veilige basis voor ontwikkeling te bieden, op hun eigen tempo, in hun eigen buurt.

"Laten we mensen en middelen samenvoegen om kinderen een veilige basis voor ontwikkeling te bieden, op hun eigen tempo, in hun eigen buurt."

Met welke leder(in)-leden en andere organisaties werk je samen?

In de landelijke lobby werk ik veel samen met Ouders & Onderwijs en Oudervereniging Balans. We trekken samen op richting de politiek en verdelen onderling aan welke beleidstafels we meepraten. Voor leder(in)-leden die actief zijn op het gebied van onderwijs organiseer ik met collega's de **meedenkgroep Jeugd**. Waarbij we, ook binnen leder(in) zelf, steeds meer de verbinding maken tussen (jeugd)zorg en onderwijs. En ik werk regelmatig samen met ervaringsdeskundigen, bijvoorbeeld om politici te spreken of projecten te bedenken.

Wil je ook deelnemen aan de meedenkgroep Jeugd (zorg en onderwijs)? Neem contact op met Vera via v.meewis@iederin.nl.

Lees meer over inclusief onderwijs:

- *Position paper leder(in) Inclusief onderwijs*
- *Beleidskader inclusief onderwijs van de Rijksoverheid*